

Objevte krásu barev podmořského světa

Text a foto
Martina Balzarová

Podobně jako námořníky v dávných dobách vábilo dobrodružství, bohatství a sláva skrytá za obzorem širého a neznámého oceánu, i mě dnes láká šumění moře, křik racků, ale hlavně tajemství skrytá pod vodní hladinou.

Projezdila jsem již kus světa, ale vždy se s láskou vracím na místa mně nejmilejší a nejkrásnější, k Rudému moři do Egypta. Samozřejmě se zde pod vodou skrývají skutečné poklady zanechané nedobrovolně na palubách potopených lodí, ale pro mě jsou hlavním lákadlem klenoty biologické. Tropická moře překypují velkou druhovou rozmanitostí a já se do jejich vln vždy nořím s napjatým očekáváním.

V egyptském Rudém moři se nejbliže od naší vlasti nacházejí korálové útesy, ale ti, kdo Egypt navštívili, mají pravděpodobně zkušenosti z velkých egyptských letovisek jako Hurghada či Sharm El Sheik. Jedná se o velkoměsta se spoustou hotelů a přečpanými ulicemi a plážemi. Velký nápor turistů se samozřejmě negativně promítl i na stavu místních útesů, kde je většina korálů mechanicky velmi poničená. Přesto je v Egyptě ochrana mořského života na velmi vysoké úrovni. Všude je zakázáno znečišťovat vodu, krmit ryby a poškozovat korály (korál poškodíte i jemným dotekem, takže správně se ho nesmíte ani dotknout). Je třeba dávat si pozor i na suvenýry, ze země je totiž zakázáno vyvážet mušle, korály a vůbec mořské organismy v jakékoliv formě.

Díky těmto pravidlům, jejichž dodržování je přísně střeženo, nabízí Egypt úžasné potápěčské lokality. K ochraně přispívá také největší síť kotvicích bójí pro lodě na světě.

Nejkrásnější útesy se v Egyptě nacházejí na jihu kolem městečka Marsa Alam. Není zde ještě tak rozvinutý turismus, a navíc většina pobřeží patří do chráněných oblastí nebo má status národního parku. Ve chvíli, kdy se zde ponoříte pod hladinu, můžete obdivovat tu pravou krásu podmořského života. První vás samozřejmě upoutá samotný korálový útes, který je tvořený miliony drobných polypů vytvářejících si pevné schránky z uhlíkatanu vápenatého. Nové generace korálů vždy staví na schránkách svých předchůdců, tímto způsobem rostou útesy do všech stran. Jednotlivé druhy korálů mají různé tvary i barvy. Barevnost korálů je dána symbiotickými řasami – zooxantelami. Řasy dodávají korálu živiny pomocí fotosyntézy a on jim na oplátku poskytuje domov. Bez těchto řas koráli ztrácejí svou barvu a skomírají nedostatkem živin, nakonec mohou i uhynout. Tomuto jevu se říká blednutí korálů a je způsobeno hlavně zvyšující se teplotou mořské vody. Zdravé korály proto poznáte velmi snadno podle toho, že opravdu barvami nešetří. ▶

▲ Sépie patří k mým oblíbeným mořským obyvatelům, vždy si s nimi krásně popovídám pomocí gestikulace prstů na rukou. Pokud vysílám správné signály sépie mi vždy odpoví chapadly a přijde se na mne podívat blíže.

▶ Nahožábry plž rodu Halgerda patří v Rudém moři k těm vzácnějším. Náleží do skupiny tzv. hvězdnatek, pro které jsou typické vystouplé žábry na zadečku ve tvaru hvězdičky.

▶▶ Symbolem tropických korálových moří jsou tyto malé roztomilé rybky – klauni, které žijí v symbióze se sasankami.

▼ Zejména v letních měsících se na útesech objevují až tisícíhlavá hejna pestrébarvných ryb. Na snímku parmice.

► Při setkání s perutýnem je třeba si dávat velký pozor na jeho jedovaté hřbetní ostny.

Štěrbiny a větvičky korálů poskytují prostor a útočiště mnoha drobným živočichům, jako jsou krevety, krabi, slizouni, hlaváči, nahožábří plži, ploštěnky, mnohoštětinatí červi. Ve vodě se pohybuje velké množství ryb – kaniců, klipek, pomců, chňapalů, bodloků a mnohých dalších. Ideálním místem k jejich pozorování je čistící stanice. Zde se totiž shromažďuje velké množství ryb, stavějí se do front a čekají, než na ně dojde řada. Také zde platí zákaz útočení, takže se vás ryby nebojí a pokojně čekají, až jim čistí z těla odstraní parazity, starou kůži, očistí zanesené žábry, vyčistí jim rány a vybere zbytky mezi zuby. Můžete zde potkat i většího dravce jako barakudu,

kteřá využívá VIP služby – je obsloužena bez čekání.

Má-li člověk štěstí, narazí na útesu i na větší živočichy. Občas sem zavítá kareta pravá, aby si pochutnala na místních korálech. V době rozkvětu planktonu (únor–duben) kolem prolouvají i planktonožraví velrybí žraloci a manty. Koho omrzí korálový útes, může se podívat do zátoky Marsa Abu Dabbab. Na místním písčném dně porostlém trávou to také hýjí životem. Kdo má dobré oči a trochu vytrvalosti, může zde nalézt stydlivé mořské koničky. Opodál se zase vznášejí malíčkí vějířníci, imitující listy staré trávy. Dno je zde poseto

spoustou malých děr, když chvíli vydržíte, poznáte jejich obyvatele. V symbióze zde žije drobná slepá kreveta s rybkou hlaváčem. Hlaváč má výborný zrak a varuje krevetě před bližícím se nebezpečím, zatímco kreveta pracuje na společném obydlí a co chvíli vynáší plné náruče písku. Ale pozor, stačí jeden neopatrný pohyb a oba zmizí v díře. Ani o velké živočichy zde není nouze, každý den se zde pase několik desítek býložravých karet obrovských. Některé jsou velké až 1,5 metru. Při troše štěstí se zde potkáte i s pravou mořskou pannou neboli odborně dugongem. Tito až dvoumetroví savci, příbuzní slonů, jsou naprosto mírumilovní a živí se ►

Nádherné scenerie pod mořskou hladinou dokreslují gorgonie. Jedná se o speciální druh korálů žijící v místech se silnými proudy, které jim přinášejí živiny. Vějíře gorgonií mohou být bez problému i 5 m velké. Na větvičkách některých druhů můžete najít miniaturní mořské koničky pygmy dorůstající velikosti jen 1,5 cm!

výhradně mořskou trávou. Z toho důvodu se jim často přezdívá mořská kráva.

Kdo touží po setkání se žraloky, musí se vydat na otevřené moře k útesům, jako jsou St. Johns, Brothers Islands či Elphinstone. Cestu vám určitě zpříjemní i delfíni, hrající si kolem lodí. Útesy obklopené hlubokým mořem k sobě přitahují spoustu oceánských ryb, jako jsou tuňáci, barakudy, kranasové, vzácně připluje i netopýrník. Zvláště na podzim se zde můžete potkat se žralokem tygřím a dlouhoploutvým. Při dobrých podmínkách a troše štěstí lze potkat i kladivouny.

Na své si v Egyptě přijdou i milovníci vrakového potápění. U útesu Abu Nuhas dokonce ztroskotalo hned 5 lodí – nejstarší pochází z 19. století. Nejslavnějším vrakem je jistě vojenská loď Thistleborg a nebo trajekt Salem Express.

Egypt je samozřejmě velmi zajímavý i na souši. Nalezneme zde totiž nejsevernější porosty mangrove, což jsou rostliny způsobené životu na mořském pobřeží v přítomnosti slané vody. Na Sinaji u kláštera Sv. Kateřiny se potom vyskytuje nejmenší druh motýla na světě. A i pouštní život je velmi bohatý – štíři, solifugy, antilopy... Navrch všech

těchto krás si nesmím odpustit archeologická naleziště a památky – o těch si ale povíme třeba někdy příště.

Egypt je ideálním místem pro zahájení potápěčské kariéry. Výhodou je výborná infrastruktura a dostupnost, pouhé

4 hodiny letu. Jediněčný podmořský svět je lákadlem i pro ostřílené potápěče, kteří se sem neustále vracejí a objevují další a další skrytá tajemství. Zkrátka, kdo jednou poznal Rudé moře, ví, že se mu nic nevyrovná co do krásy, tak ani do bohatosti zdejšího života. 📖

Rudé moře

je součástí Indického oceánu, jeho rozloha je 450 000 km², nicméně díky pohybu lito-sférických desek se každým rokem mírně zvětšuje. S letními teplotami vody pohybujícími se mezi 24 a 30 °C a salinitou až 38,5 promile se jedná o nejseverněji položené tropické moře a zároveň nejslanější moře na světě. Svě jméno dostalo podle rudého zbarvení vody, ke kterému dochází při přemnožení sinice *Trichodesmium*

erythraeum. Dnes je však tento jev vzácný. Unikátní je výborná viditelnost, při ideálních podmínkách je voda průzračná a vidíte až do vzdálenosti až 40–50 m. To je v tropickém moři skutečně výjimečné, jinde na světě i při nejlepších podmínkách narazíte na viditelnost do 10 m. V Rudém moři žije více než 1 000 druhů bezobratlých, 200 druhů korálů, 1 200 druhů ryb (z toho 10 % endemických).

